

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення зміни до статті 5 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» щодо захисту прав внутрішньо переміщених осіб» (реєстр. № 12300 від 11.12.2024), поданий народними депутатами України П. Фроловим, С. Козирем, В. Войцехівським та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом запропоновано внести зміну до статті 5 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» та передбачити, що статус особи, яка проживає і працює (навчається) на території гірського населеного пункту, надається громадянам, які задекларували або зареєстрували місце проживання на території цього населеного пункту або фактичне місце проживання (перебування) яких підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (далі – ВПО), постійно працюють або навчаються на денних відділеннях навчальних закладів у цьому населеному пункті, про що громадянам виконавчий орган відповідної місцевої ради видає посвідчення встановленого зразка.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація запропонованих змін потребуватиме виділення додаткових коштів з державного та місцевих бюджетів на збільшення на 20 відсотків розміру пенсій, стипендій, усіх передбачених чинним законодавством видів державної матеріальної допомоги ВПО, які одержали статус особи, що працює, проживає або навчається на території населеного пункту, якому надано статус гірського.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Згідно з пояснювальною запискою до проекту акта орієнтовна сума додаткових видатків державного бюджету становитиме до 30 млн грн на місяць.

У зв'язку з відсутністю показників для обрахунку Міністерство фінансів України позбавлене можливості спрогнозувати обсяг додаткових видатків місцевих бюджетів.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація акта впливатиме на показники державного та місцевих бюджетів на поточний бюджетний період. Водночас розробник не надав пропозицій щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень для досягнення збалансованості бюджету.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000A2FE2E004D9CDA00

Підписувач Улютін Денис Валерійович

Дійсний з 23.10.2024 16:41:34 по 23.10.2026 16:41:34

Міністерство фінансів України

05130-10-3/38383 від 26.12.2024

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

1. Законопроект не відповідає вимогам Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс).

Відповідно до статті 27 Кодексу до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

2. Законопроектом передбачено надати статус особи, яка проживає і працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського, ВПО, яка задекларувала або зареєструвала місце проживання на території такого населеного пункту або фактичне місце проживання (перебування) якої підтверджується довідкою про взяття її на облік.

Згідно з частиною другою статті 6 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» розміри державних пенсій, стипендій, всіх передбачених чинним законодавством видів державної матеріальної допомоги громадянам, які одержали статус особи, що працює, проживає або навчається на території населеного пункту, якому надано статус гірського, збільшуються на 20 відсотків.

Тому реалізація акта потребуватиме вишукування додаткових бюджетних коштів для виплати таким ВПО підвищених розмірів пенсій, стипендій, державної матеріальної допомоги.

Зауважуємо, що на обліку ВПО перебуває 4,9 млн ВПО, з яких отримують допомогу на проживання лише 1,2 млн осіб, які перемістилися з території активних бойових дій.

Тобто наразі більшість зареєстрованих ВПО перемістилися з територій, на яких на сьогодні не ведуться бойові дії, зокрема Київської, Житомирської, Волинської областей тощо, і не знялися з обліку ВПО, а отже, у разі зміни такими особами місця проживання / реєстрації у гірських населених пунктах вони зможуть отримувати соціальні виплати у підвищених розмірах, що потребуватиме додаткового виділення бюджетних коштів у сумі щонайменше 8 млрд гривень.

Водночас у законопроекті відсутні чіткі критерії щодо постійного / тривалого терміну перебування у гірських населених пунктах та заходи відповідного контролю. Зазначене призведе до того, що ВПО навмисно переселятимуться на певний час до гірських населених пунктів задля отримання статусу та підвищених розмірів виплат.

3. Пунктом 2 Прикінцевих та перехідних положень законопроекту передбачено доручити Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом внести на розгляд Верховної Ради України законопроект про внесення змін до закону про Державний бюджет України на поточний рік щодо забезпечення фінансування відповідних витрат.

Порядок внесення змін до Державного бюджету України та перерозподілу видатків державного бюджету за напрямками використання, а також чіткий перелік умов внесення таких змін встановлено статтею 52 Кодексу.

Згідно з частиною першою статті 7 Кодексу бюджетна система України ґрунтується, зокрема, на принципі самостійності – Державний бюджет України та місцеві бюджети є самостійними.

Самостійність бюджетів забезпечується закріпленням за ними відповідних джерел доходів бюджету, правом відповідних органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування визначати напрями використання бюджетних коштів відповідно до законодавства України, правом Верховної Ради Автономної Республіки Крим та відповідних місцевих рад самостійно і незалежно одне від одного розглядати та затверджувати відповідні місцеві бюджети.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Проект Закону України «Про внесення зміни до статті 5 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» щодо захисту прав внутрішньо переміщених осіб» не підтримано.

**Перший заступник Міністра
фінансів України**

Денис УЛЮТІН